

KS' strategi 2024-2027

Innledning og sammendrag

KS arbeider sammen med medlemmene for å utvikle en selvstendig, effektiv og nyskapende kommunesektor. KS har en unik posisjon som den eneste organisasjonen hvor alle kommuner og fylkeskommuner er medlemmer. KS skal være troverdig, relevant, engasjert og samlende i våre roller som tariffpart, interessepolitisk aktør og utviklingspartner.

KS Landsting 2024 vedtok "Kommunesektorens politiske prioriteringer 2024-2027". Her uttrykker kommunesektoren sine felles ambisjoner for perioden og sine forventninger til nasjonale myndigheter, under overskriftene:

- Sterkt lokaldemokrati
- Bærekraftig velferd
- Inkluderende arbeids- og samfunnsliv
- Grønn fremtid
- Trygt og sikkert samfunn

Kommunesektorens politiske prioriteringer er det politiske grunnlaget for KS' mål, strategi og aktiviteter i perioden. "Strategi for KS 2024-2027" skal gi retning til KS' arbeid som kommunesektorens organisasjon i perioden, slik at KS bidrar til å gjennomføre sektorens politiske prioriteringer. KS' mål er:

- KS skal fremme lokalt handlingsrom og redusert statlig detaljstyring
- KS skal bidra til at kommunesektoren mobiliserer arbeidskraft, beholder og rekrutterer medarbeidere, og utvikler deres kompetanse
- KS skal skape økt forståelse for, og styrke evnen til, omstilling i sektoren

Målene skal nås gjennom tre strategiske grep:

- Øke omstillingstakten
- Sterkere stemme
- Tettere på medlemmene

KS' mål og strategiske grep vil bli operasjonalisert i årlige planer.

Mål

Målene for KS henger sammen. Lokalt handlingsrom og mindre statlig detaljstyring gir bedre forutsetninger for omstilling og for å være attraktive arbeidsgivere. Kompetente ansatte er nødvendig for å lykkes med omstillingen.

For å møte omstillingsbehovet må kommuner og fylkeskommuner ha frihet til å gi innbyggerne gode tjenester basert på kunnskap og lokale behov. Et sterkt lokaldemokrati med politisk og økonomisk handlingsrom er avgjørende for å skape bærekraftige og langsiktige løsninger.

Kommuner og fylkeskommuner har en avgjørende betydning for samfunnsutviklingen. Planlegging og forvaltning for en bærekraftig utvikling forutsetter lokalt eierskap og engasjement. Fylkeskommunen som regionale samfunnsutviklere har et viktig ansvar for en helhetlig og ønsket utvikling.

KS skal fremme lokalt handlingsrom og redusert statlig detaljstyring

Lokalt handlingsrom er avgjørende for et velfungerende demokrati, og for at kommuner og fylkeskommuner kan løse sine oppgaver best mulig. KS skal styrke kunnskapen i viktige målgrupper om

denne sammenhengen, og om kommuner og fylkeskommuners betydning for å løse samfunnets utfordringer.

KS skal styrke kommunesektorens politiske innflytelse og omdømme. Som interessepolitisk aktør, tariffpart og utviklingspartner skal KS arbeide for lokalt handlingsrom og for å begrense statlig detaljstyring. Hindringer i lov- og avtaleverk må reduseres.

KS skal bidra til at kommunesektoren mobiliserer arbeidskraft, beholder og rekrutterer medarbeidere og utvikler deres kompetanse

KS skal som arbeidsgiverorganisasjon bidra til at kommuner og fylkeskommuner er attraktive arbeidsplasser. Det innebærer at KS skal støtte kommuners og fylkeskommuners strategiske kompetanseutvikling, bidra til økt omstillingstakt gjennom livslang etter- og videreutdanning og til offensive rekrutteringsstrategier.

KS skal arbeide for å utvikle lederskap og kultur for omstilling i kommunesektoren. KS skal gi kommuner og fylkeskommuner støtte i omstillingsprosesser og sikre at lov- og avtaleverk gir nødvendig handlingsrom. Et godt partssamarbeid både på lokalt og sentralt nivå er en viktig forutsetning.

KS skal skape økt forståelse for, og styrke evnen til, omstilling i sektoren

KS skal skape bred forståelse for kommunesektorens utfordringer og muligheter. Omstilling og sterkere prioriteringer vil bli nødvendig fordi det vil bli knapphet på penger og arbeidskraft, samtidig som flere oppgaver skal løses. KS skal bidra til å redusere gapet mellom innbyggernes forventninger til offentlig velferd og hva som er mulig å tilby. KS skal støtte kommuner og fylkeskommuner med å skape forståelse for at det er nødvendig å prioritere og organisere oppgaveløsning på nye måter. Et politisk klima som fremmer omstilling, må styrkes. KS skal arbeide for politisk støtte nasjonalt til å gjennomføre nødvendige endringer for å sikre bærekraftig velferd.

KS skal utvikle og formidle kunnskap og verktøy som gir kommuner og fylkeskommuner et godt grunnlag for beslutninger, og støtte til å gjennomføre omstilling utfra deres ulike behov. KS tar initiativ til forskning og utvikling for, i og med sektoren.

For å øke effekter og gevinster i utviklingsarbeid og digitalisering i og for sektoren, skal KS samordne og tilrettelegge for felles innsats og gjennomføringskraft. Dette inkluderer å utnytte potensialet i kunstig intelligens for bedre og mer effektiv oppgaveløsning.

KS vil bidra til økt samarbeid og samhandling i sektoren for å finne felles løsninger på omstillingsbehovene for å tilby innbyggerne gode tjenester. KS skal styrke og løfte arbeidet med lokal og regional samfunnsutvikling og totalberedskapsarbeidet. KS skal også bidra til å styrke kommuner og fylkeskommuners samarbeid med statlige aktører, partene i arbeidslivet, annet organisasjonsliv og næringsliv.

Strategiske grep

KS har valgt tre strategiske grep for arbeidet med å nå målene.

Kommunesektorens utfordringer og politiske prioriteringer, slik de er vedtatt av Landstinget, krever økt omstillingstakt i sektoren. KS må ha en sterk stemme, både overfor nasjonale myndigheter og i samfunnsdebatten, for å påvirke sektorens rammevilkår. Skal KS være en sterkere og samlende stemme for medlemmene, må vi ha tett kontakt. Kompetanse til å løse utfordringene finnes også innen sektoren selv, og KS skal synliggjøre dette. Da kan vi få innspill til, forankre og formidle det KS gjør i rollene som interessepolitisk aktør, tariffpart og utviklingspartner.

Øke omstillingstakten

Kommunesektoren er i sine politiske prioriteringer enige om at sektoren, og hele samfunnet, står overfor store utfordringer som krever økt omstilling og store endringer. KS er en pådriver for sektorens håndtering av demografi-, bemannings- og kompetanseutfordringer, natur- og arealutfordringer, digitaliseringsarbeid og klima- og miljøambisjoner. Endring i sektoren forutsetter forståelse for omstillingsbehovet. Evne til å øke omstillingstakten forutsetter lokalt handlingsrom, og mobilisering og riktig bruk av kompetanse.

KS skal arbeide slik i perioden:

- Arbeide kunnskapsbasert med utgangspunkt i medlemmenes erfaringer, forskning og utviklingsarbeid.
- Fremme erfaringsutveksling mellom medlemmene og identifisere overførbar praksis, også på tvers av sektorer.
- Utvikle og ta i bruk nye løsninger og utvikle kompetanse om omstilling og nyskaping.
- Arbeide systematisk for sterkere samarbeid mellom kommunesektoren og academia, for å samordne kunnskapsbehov og bidra til mer forskning for, i og med kommunal sektor.
- Synliggjøre handlingsrommet i lovpålagte oppgaver.
-
- Styrke forståelsen av kommuner og fylkeskommunerens egen kompetanse.
- Styrke samarbeidet med staten for å få bedre rammebetingelser og flere felles løsninger og virkemidler for å avlaste kommunene i deres endringsarbeid.
- Styrke samspillet mellom KS' medlemmer om innovasjon, digitalisering og annet utviklingsarbeid for bedre å utnytte kompetanse, kapasitet og ressurser på tvers.
- Tilrettelegge for at kommunal sektor i fellesskap realiserer gevinster av ny teknologi og KI i omstilling, og utnytter potensialet i KS Digitale fellestjenester i sektorens felles digitaliseringsarbeid.

Sterkere stemme

Med solid forankring hos medlemmene og organisasjonens faglige og politiske kompetanse, kan KS uttrykke seg sterkt og tydelig overfor nasjonale myndigheter og i samfunnsdebatten. Det gir større muligheter for å oppnå gjennomslag for kommunesektorens prioriteringer. Sammen med medlemmene har KS kapasitet og kompetanse til å være en kraftfull aktør og attraktiv samarbeidspartner.

KS skal arbeide slik i perioden:

- Delta aktivt, troverdig og kunnskapsbasert i samfunnsdebatten og ta initiativ til å sette viktige saker for kommuner og fylkeskommuner på dagsorden.
- Kommunisere KS' posisjoner og aktiviteter aktivt, tydelig og samordnet til statlige myndigheter, medier og andre nasjonale aktører.
- Utvikle, samle og formidle kunnskap om samfunnsutviklingen som angår sektoren, særlig der staten må bidra med virkemidler og rammer.
- Synliggjøre gode eksempler ytterligere.
- Initiere nye og bidra til å forsterke statlige virkemidler slik at de understøtter kommunenes og fylkeskommunens behov.
- Bygge allianser med andre organisasjoner med felles interesser.
- Arbeide for likeverdighet mellom staten og sektoren, med balanserte styrings- og finansieringsmodeller, i felles digitale initiativ og prosjekter.
- Styrke internasjonalt samarbeid for å påvirke rammevilkårene og dra veksler på internasjonale erfaringer, for å bygge kunnskap og forståelse for sektorens behov og demokratiets betydning.

Tettere på medlemmene

KS må være tettere på medlemmene for å bidra til å følge opp kommunesektorens ambisiøse prioriteringer. Gjennom tettere kontakt med medlemmene, kan KS innhente mer kunnskap og flere synspunkter, forankre KS' posisjoner sterkere og formidle dem aktivt og klart til medlemmene og offentligheten. Da kan KS bidra bedre til økt omstilling og bruke en sterkere stemme overfor nasjonale myndigheter og i samfunnsdebatten.

KS skal arbeide slik i perioden:

- Være til stede sammen med medlemmene, og formidle kunnskap på tvers av kommuner og regioner.
- Arbeide strategisk for å gjøre KS' kunnskap, verktøy og kompetanse kjent for våre medlemmer og samarbeidsparter.
- Involvere kommuner og fylkeskommuner i KS' arbeid på alle nivåer og søke samarbeid med medlemmene om innovasjons- og utviklingsprosjekter.
- Ytterligere aktivere politisk og faglig kapasitet og kompetanse.
- Differensiere støtte og bistand tilpasset medlemmenes ulike behov.
- Kommunisere KS' posisjoner og aktiviteter aktivt, tydelig og samordnet til KS' organer og medlemmer.
- Dele kunnskap og god praksis i nettverk, faglige råd og utvalg.

Sammenheng med årlige planer

KS' mål og strategiske grep vil bli operasjonalisert i årlige planer.

De årlige planene skal ta utgangspunkt i strategiens mål. Aktivitetene skal rette seg mot de politiske prioriteringene for kommunesektoren, og med arbeidsmetoder som er i tråd med de strategiske grepene. Det skal beskrives hvordan aktivitetene bidrar til å nå målene, og være krav til å innarbeide elementer om hvordan dette kan måles.

Sammenhengen mellom målene, de strategiske grepene og de politiske prioriteringene kan illustreres slik:

